

Politisk ordlista

De ord och uttryck som används i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnder är det inte alltid så enkla att hänga med i och förstå. Här är en ordlista som kan göra det lättare att förstå politikernas språk och det som står i protokollen.

Acklamation: Bifall (samtycke) utan omröstning, en form för frågeställning där en grupp människor förväntas svara bifallande genom att gemensamt ropa ja.

Ajournera: Skjuta upp ett möte till en senare tidpunkt eller ta paus under pågående möte.

Allmänna handlingar: Offentlighetsprincipen innebär att vem som helst får läsa allmänna offentliga handlingar.

Allmänna val: Val som sker i hela landet, till exempel val till riksdagen, kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige.

Ansvarsfrihet: Obligatoriskt ärende i kommunfullmäktige i samband med att årsredovisningen behandlas. Att en nämnd eller styrelse beviljas ansvarsfrihet betyder att fullmäktige anser att nämnden eller styrelsen arbetat korrekt. Att inte bevilja ansvarsfrihet kan ses som en markering att man inte är nöjd med nämndens arbete, att det finns misstanke om att allt inte har skötts korrekt eller lagenligt, eller att det finns återstående uppgifter som nämnden ska ha löst innan de kan beviljas ansvarsfrihet.

Arvode: Ekonomisk ersättning för politiskt utfört arbete.

Beredning: Sammanfattande begrepp för att förbereda och arbeta med ett ärende som det ska beslutas om.

Bifall: Godkännande, samtycke, instämmande.

Bordlägga: Beslut att skjuta upp debatt och beslut i ett ärende till nästa sammanträde. Under tiden får ärendet inte tillföras något nytt utan tas upp i oförändrat skick.

Dagordning: Förteckning över ärenden som ska behandlas vid ett sammanträde, föredragningslista.

Delegera: Överlåta arbete och beslut till någon annan.

Diarieföring: Registreringen av en inkommen eller utgående handling kallas diarieföring. Vid diarieföringen antecknas datum, handlingens typ, innehåll, avsändare eller mottagare med mera. Handlingar som diarieförs får ett kronologiskt nummer, ett diarienummer, som är unikt för ärendet som handlingarna hör till.

Fråga: Fråga av enkelt slag från en ledamot i kommunfullmäktige till ordförande i nämnd eller styrelse för muntligt svar där endast den tillfrågade och den som frågar får delta. Ska inlämnas skriftligt.

Ersättare: Ersättare för ordinarie ledamot - suppleant.

Föredragande: Den som i fullmäktige, nämnd eller styrelse presenterar ett ärende.

Föredragningslista: Förteckning över ärenden som ska behandlas vid ett sammanträde, dagordning.

Församling: Exempelvis folksamling, möte, kongress, stämma, riksdag.

Förtroendevald: Person som fått sitt politiska uppdrag av väljarna eller av en politisk församling.

Förvaltning: Finns under varje nämnd och där arbetar opolitiska tjänstemän.

Handläggare: Tjänstemän som bereder och presenterar ett ärende samt skriver förslag till beslut.

Hemställa: Att formellt begära något.

Interpellation: Fråga från ledamot i kommunfullmäktige som ställs till ordföranden i nämnd eller styrelse. Ska inlämnas skriftligt och svaret ska ges skriftligt. Ska avse ett ämne av större intresse för kommunen. Alla fullmäktigeledamöter har rätt att delta i debatten.

Justering: Slutligt godkännande av hur ett dokument ska formuleras. Fastställande och godkännande av ett möteprotokoll.

Justerare: Kallas den som efter ett möte fastställer, godkänner, ett mötesprotokoll, det vill säga kontrollerar att det överensstämmer med vad som verkligen beslutats. Vanligen signeras varje sida med initialer och första eller sista sidan med hel namnteckning.

Jäv: Är en rätts- eller beslutssituation där en person kan tänkas vara partisk eller där det finns någon särskild omständighet som kan rubba förtroendet för personens opartiskhet exempelvis genom personligt intresse eller släktskap. Den som invändningen riktas mot kallas **jävig**. En **jävig** person får inte delta i beslutet i fråga eller i förberedelserna för beslutet.

Kungörelse: Offentligt meddelande.

Ledamot: Förtroendevald medlem.

Lekman: Person som inte är fackman.

Mandat: Uppdrag att vara representant; exempelvis inneha en plats i kommunfullmäktige.

Medborgarförslag: Ett sätt för medborgare att väcka ett ärende i kommunfullmäktige.

Motion: Skriftligt förslag från en eller flera ledamöter i kommunfullmäktige.

Nämnd: En nämnd består av politiskt valda förtroendemän. Den kan också kallas för styrelse.

Presidium: En ordförande och en eller flera vice ordförande; ledning.

Proportionell: Avpassad, exempelvis mandat i församlingen.

Proposition: Ett av ordföranden framställt förslag till beslut vid omröstning.

Propositionsordning: Ett av ordföranden framställt förslag till i vilken ordningen olika omröstningar kommer att ske.

Protokoll: Skriftlig redogörelse över beslut, förslag, omröstningar och reservationer under ett sammanträde.

Protokollsanteckning: Särskilt yttrande som komplettering till beslut av en eller flera ledamöter. Ordföranden avgör om anteckningen får vara med i protokollet.

Remiss: Ett ärende skickas för att till exempel nämnder och styrelser ska få lämna sina synpunkter.

Reservation: Den som muntligt eller skriftligt reserverar sig mot ett beslut markerar sitt ogillande.

Röstlängd: Förteckning över röstberättigade personer.

Rösträtt: Röstberättigad är svensk medborgare som fyller 18 år senast på valdagen och som finns upptagen i röstlängd. Utländsk medborgare som bott i Sverige i tre år och fyllt 18 år har rösträtt i kommun- och landstingsval men inte i riksdagsval.

Sluten omröstning: Begärs omröstning i samband med val eller anställning av personal ska omröstning ske genom sluten omröstning. Sker med hjälp av valsedlar och endast det samlade omröstningsresultatet återges i protokollet och inte hur var och en röstade.

Suppleant: Ersättare.

Tillstyrka: Bifalla, godkänna.

Tjänsteskrivelse: Bakgrund och förslag till beslut upprättat av en tjänsteman i kommunen.

Valkrets: Ett geografiskt område för vilket ett bestämt antal mandat (platser) ska fördelas mellan partierna.

Votering: Omröstning - begärs innan beslut fattats.

Yrka: Att begära eller föreslå att den politiska nämnden ska besluta på visst sätt.

Återremiss: Beslut att sända tillbaka ett ärende för fortsatt beredning.